

Шаҳардан чиққан дечқонлар

«Озиқ-овқат ресурсларини мумкин қадар тезор кўпайтириш учун ҳар бир кишига ерда ишлаш имкониятини бериш лозим. Бунда колективтуда пурдатинингтина эмас, шу билан бирга онларни яхши, оларни ҳам ривожлантираётган, одамларни кичикроқ ер участкаларини ажратиб берсаётган, томорқа участкала-

рида мева-сабавот маҳсулотлари етишириш тўғрисида, ўз холисида чорва молларни боқиб семиртириб бериш ҳақида улар билан шартнома тузэйтган хўжаликлар варайонларнинг тақрибаси фойдалади...»

(Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XI пленуми материалларидан).

Бу киши билан танишувимиз соф бир та-содиф туфайли бўлди. Фотограф Анатолий Кудриков билан Рамадон канали бўйлаб боратаруб, машина тўхтаб қолди ёрдам сўради:

— Бензин тугаб қолибни? — деб сў-ради у тайтал ичанди чиқиб келатуриб.

— Шунакага ўхшайди.

— Чайлагча борбо туришлар, бир ило-жини қилирмиз, — деди яна.

Танишип олдик, Ислом — Файзимат, фамилияси — Ҳайит, ўзни Саидхамдин қиши-лок ичига — бензиний юборди. «Мехмонлар маҳтал бўлиб қолмасин, тезор қайтиш» деб тайинлади. Чайла — азим толлар соя ташлаш турган темаликка ўтиналтига карашт, стоп-стуллар кўйилган, салцини, баҳави, гир-гир шабада эсий туриби. Темалик ҳам баланд, бир ёғи кўп қаватли Тошкент шахрига, бошқа тарафи Қозогистоннинг яйлоқ даштларнага кўзгўз ташлини турди. Кудди кафта тургандик. Ез ку билан алмашган худди шу паллада эканзарларнинг файзитаровати бошқачаро бўлди, кучоқчи симагидаги даражада етилиб чишиган ошқовчоқлар, ананосаларнинг димогири ҳадидаги шумбӯй ҳидлари, тоз лодасидек қин-қизни бўлиб шишига помидорларнинг кўш юрнадан лов-лов ёниб туриши, ўтқодан чиқарлиб, киз боланин сочидек текис тереб кўйилган сабзи қўйатининг елинди шамолда ажаб тўлқинланиб туриши, қаредадир беданаларнинг басма-басма сийраниши — дала тароватни яна ҳам ошириб юборади. Қалёнгизда аллаҳандай илникин ўтқодан тўлқинланиб кетасиз.

Суҳбат кизиб боради, аста-секин бошқа дечқонлар ҳам келиб қўшилишади. Абдулла Раҳимов, Собир Мирзаев, Турсунбой Абдуллаев, Владимир Цой... Бирни бор парваришилар узум етишириди, бошқаси хирмон-хирмон картоска беради, учничини писёв экибди, минг бор хонадонининг масаллиғига тъъм кириди. Ҳаммаллар пурдатчилар, шаҳардан чиқишган, ўғил-қизлари, невалялар билан чиқишган. Бир маҳаллар гумайлар ўсиб, қиёту курмаклар қоплашиб Рамадон ерлари шу олиниҳиммат кишиларнинг гайрати, шикоати туфайли, энди эл дастурхонга нозу неъмат беряпти... Суҳбат асносида Файзимат ака тұстадан тўлқинланиб:

— Колмай шаҳарда тоқатим,

Кишлоқ чиқардиги одатим,

Хожа яёв, бўлсин отим

Гоҳо сайр даркор экан, —

деде шеър бошлади. — Мавлоно Муҳимишининг шеърлари бу. Аллома ҳам гоҳо шаҳарга сифмай қолар эканлар. Мен ҳам сунгти пайтда шаҳарга симгай қолдим. Шаҳарда бетоқат бўлиб қолишининг иккиси боиси бор: бирни ўши, асли ўзим дехон боласи-ман, киндигини шудгорининг ичаде кесилган. Паҳта экканман, биртагдир бўлганин. Лекин таҳдир тақозоси билан шаҳарга келиб келиб, дуордаг бўлиб кетдим. Одам аслида бу дүнёга ҳайрли иш қилиш учун, сабоб оптириш учун келади. Салқам 40 йил давомида юзлаб қишиларга бошана курб бердим. Лекин, шу билан киртган юз билан чиқади, дегандаридек, кўнгил куртур, барбир, далани кўмасини ўзимас эди, ўй, мулло, буни ёзмаси, ёзидан гапни сал кейинроқ айтаман. Мана Сизлар қайта курниш, дейсизлар, аста кулогнитига айтиб кўйи: амалда бажаридаганлардан кўра ундоқ кўл, бундик кўл, деб ўргатидаганлар кўпайб кетди. Вой, насихатининг кўпайти. Қуруқ гап куложка ёқмас дейдайдар. Озиқ-овқат Программасига хисса кўшиш минбар атрофиди эмас, далада бўлишларни бир кўрсатиб кўйи, дедимда. Шундай дедимми, сабаби галирсанчи, Яхшиси онаси се, сабзи ўтёғланарнинг ёнига бор, ишни товоши ўзим ювоб кўярман... Энди мулло, дефтернинг оғизи ёзиг оладиган иккиси оғиз гап айтимоқчиман, майлими?

— Яхши бўларди!

— Ёки бизга ўхшаганларнинг гапи иногатга ўтмайдими?

— У тади.

— Йўқ, яхшиси, аввал ёрдамчилардан бир хабар олайлик, кўчтани қалини қўйишса, кузыб, сабзи ўрнига укроп ўраси. Сабзи кўчтагига беради бўлини, бир от тўғти ўрнида битта қолоса бўлди, майдан сабзидан пичоқ кўп чиқади.

Файзимат аканинг уч гектар ери бор, ёрдамчилар ҳам талайтина. Ўғиллари — Пирмат, Саидхамдат, Бобир, келинларю, Рұхсона, Наргиза, Ҳуснин, Муроджон, Феруза сингари набиралари шанба-якшанба кунларни ёрдамга келишиади. Энг катта ёр-

шуда кунларни ўтқоди.

СУРАТДА: шаҳардан чиққан дечқонлар Акмал Йоромов районидаги Ҳужум кўчаси Зўйда истиқомат қўйувчи Файзимат Хайт (ўнгдан), унинг рафиқаси Ҳаннонча она шу уларнинг навараси Ферузалар ўзлари ётиширигни ўсилни

хўжаликни ўтқоди.

Худойберди ТУХТАБОЕВ.

Худойберди ТУХТАБОЕВ. СУРАТДА: шаҳардан чиққан дечқонлар Акмал Йоромов районидаги Ҳужум кўчаси Зўйда истиқомат қўйувчи

Файзимат Хайт (ўнгдан), унинг рафиқаси Ҳаннонча она шу уларнинг навараси

Ферузалар ўзлари ётиширигни ўсилни

хўжаликни ўтқоди.

Худойберди ТУХТАБОЕВ.

СУРАТДА: шаҳардан чиққан дечқонлар Акмал Йоромов районидаги Ҳужум кўчаси Зўйда истиқомат қўйувчи

Файзимат Хайт (ўнгдан), унинг рафиқаси Ҳаннонча она шу уларнинг навараси

Ферузалар ўзлари ётиширигни ўсилни

хўжаликни ўтқоди.

Худойберди ТУХТАБОЕВ.

СУРАТДА: шаҳардан чиққан дечқонлар Акмал Йоромов районидаги Ҳужум кўчаси Зўйда истиқомат қўйувчи

Файзимат Хайт (ўнгдан), унинг рафиқаси Ҳаннонча она шу уларнинг навараси

Ферузалар ўзлари ётиширигни ўсилни

хўжаликни ўтқоди.

Худойберди ТУХТАБОЕВ.

СУРАТДА: шаҳардан чиққан дечқонлар Акмал Йоромов районидаги Ҳужум кўчаси Зўйда истиқомат қўйувчи

Файзимат Хайт (ўнгдан), унинг рафиқаси Ҳаннонча она шу уларнинг навараси

Ферузалар ўзлари ётиширигни ўсилни

хўжаликни ўтқоди.

Худойберди ТУХТАБОЕВ.

СУРАТДА: шаҳардан чиққан дечқонлар Акмал Йоромов районидаги Ҳужум кўчаси Зўйда истиқомат қўйувчи

Файзимат Хайт (ўнгдан), унинг рафиқаси Ҳаннонча она шу уларнинг навараси

Ферузалар ўзлари ётиширигни ўсилни

хўжаликни ўтқоди.

Худойберди ТУХТАБОЕВ.

СУРАТДА: шаҳардан чиққан дечқонлар Акмал Йоромов районидаги Ҳужум кўчаси Зўйда истиқомат қўйувчи

Файзимат Хайт (ўнгдан), унинг рафиқаси Ҳаннонча она шу уларнинг навараси

Ферузалар ўзлари ётиширигни ўсилни

хўжаликни ўтқоди.

Худойберди ТУХТАБОЕВ.

СУРАТДА: шаҳардан чиққан дечқонлар Акмал Йоромов районидаги Ҳужум кўчаси Зўйда истиқомат қўйувчи

Файзимат Хайт (ўнгдан), унинг рафиқаси Ҳаннонча она шу уларнинг навараси

Ферузалар ўзлари ётиширигни ўсилни

хўжаликни ўтқоди.

Худойберди ТУХТАБОЕВ.

СУРАТДА: шаҳардан чиққан дечқонлар Акмал Йоромов районидаги Ҳужум кўчаси Зўйда истиқомат қўйувчи

Файзимат Хайт (ўнгдан), унинг рафиқаси Ҳаннонча она шу уларнинг навараси

Ферузалар ўзлари ётиширигни ўсилни

хўжаликни ўтқоди.

Худойберди ТУХТАБОЕВ.

СУРАТДА: шаҳардан чиққан дечқонлар Акмал Йоромов районидаги Ҳужум кўчаси Зўйда истиқомат қўйувчи

Файзимат Хайт (ўнгдан), унинг рафиқаси Ҳаннонча она шу уларнинг навараси

Ферузалар ўзлари ётиширигни ўсилни

хўжаликни ўтқоди.

Худойберди ТУХТАБОЕВ.

СУРАТДА: шаҳардан чиққан дечқонлар Акмал Йоромов районидаги Ҳужум кўчаси Зўйда истиқомат қўйувчи

Файзимат Хайт (ўнгдан), унинг рафиқаси Ҳаннонча она шу уларнинг навараси

Ферузалар ўзлари ётиширигни ўсилни

хўжаликни ўтқоди.

Худойберди ТУХТАБОЕВ.

СУРАТДА: шаҳардан чиққан дечқонлар Акмал Йоромов районидаги Ҳужум кўчаси Зўйда истиқомат қўйувчи

Файзимат Хайт (ўнгдан), унинг рафиқаси Ҳаннонча она шу уларнинг навараси

Ферузалар ўзлари ётиширигни ўсилни

хўжаликни ўтқоди.

Худойберди ТУХТАБОЕВ.

СУРАТДА: шаҳардан чиққан дечқонлар Акмал Йоромов районидаги Ҳужум кўчаси Зўйда истиқомат қўйувчи

Файзимат Хайт (ўнгдан), унинг рафиқаси Ҳаннонча она шу уларнинг навараси

Ферузалар ўзлари ётиширигни ўсилни

хўжаликни ўтқоди.

Худойберди ТУХТАБОЕВ.

СУРАТДА: шаҳардан чиққан дечқонлар Акмал Йоромов районидаги Ҳужум кўчаси Зўйда истиқомат қўйувчи

Файзимат Хайт (ўнгдан), унинг рафиқаси Ҳаннонча она шу уларнинг навараси

Ферузалар ўзлари ётиширигни ўсилни

хўжаликни ўтқоди.

Худойберди ТУХТАБОЕВ.

СУРАТДА: шаҳардан чиққан дечқонлар Акмал Йоромов районидаги Ҳужум кўчаси Зўйда истиқомат қўйувчи

Файзимат Хайт (ўнгдан), унинг рафиқаси Ҳаннонча она шу уларнинг навараси

